

הפסק בפסוקי דזמרה

מ"א סי' נא ס"ק ג

ונראה לי דאפילו באמצע הברכה מותר לענות אמן, כיון שלא הוזכרה בגמרא.

פרי מגדים א"א שם

ואפילו באמצע ברכה ברוך שאמר או ישתבח. ולא דמי לאמצע ברכה של קריאת שמע דאסור, [כיון] דמוזכר בתלמוד, מה שאין כן זה.

שוע"ר סי' נא

ג אם סיים ברוך שאמר קודם שסיים הש"ץ, עונה אחריו אמן. ואין אמן זה חשוב הפסק בין פסוקי דזמרה לברכה שלפניהם, לפי שגם אמן שבח הוא וכעין זמרה.

(אבל אם עדיין לא סיים הברכה, לא יענה, שאין מפסיקין באמצע שום ברכה אפילו בעניית אמן, אלא באמן של האל הקדוש ושל שומע תפלה בלבד, כמו שיתבאר בסימן ס"ו). ויש מי שאומר שברכה זו של ברוך שאמר הואיל ואינה מוזכרת בתלמוד מפסיקין בה לכל אמן.

ה לענין להפסיק לעניית אמן אין פסוקי דזמרה וברכותיה דומין לקריאת שמע וברכותיה, ומותר לענות אמן על כל הברכות, מברוך שאמר עד ישתבח, אפילו באמצע המזמור, ואין צריך לומר בין המזמורים לברכה שלפניהם או שלאחריהם (לפי שאמן הוא גם כן שבח וכעין זמרה אינו חשוב הפסק בפסוקי דזמרה).

ויש מי שאומר שאפילו באמצע הברכה שלפניהם מותר לענות אמן, אף על פי שהיא פותחת בברוך וחותמת בברוך, אין לחוש במה שמפסיק בין פתיחה לחתימה בעניית אמן, הואיל וברכה זו אינה מוזכרת בתלמוד.

מ"א רס"י נג

כל הט"ו שבחים שבישתבח מן שיר ושבחה וכו' עד מעתה יאמר בנשימה אחת (של"ה).

שוע"ר סי' נד

א ישתבח אינה פותחת בברוך, לפי שהיא סמוכה לברוך שאמר, ששתיהן נתקנו על פסוקי דזמרה זו לפנייהם וזו לאחריהם, ופסוקים שביניהם אינם חשובין הפסק.

שוע"ר סי' סה

ב קרא קריאת שמע ונכנס לבית הכנסת ומצא ציבור שקורין קריאת שמע, צריך לקרות עמהם פסוק ראשון ... אבל אם הוא עסוק במקום שאינו רשאי לפסוק כגון מברוך שאמר ואילך לא יפסיק ... ויש אומרים דבפסוקי דזמרה יש להפסיק ... ולענין הלכה למעשה ... דבפסוקי דזמרה יש להפסיק.

שוע"ר סי' סו

ה וכשמפסיק לברכו, לא יאמר רק ברוך ה' המבורך לעולם ועד, ולא נוסח יתברך וישתבח כו', שאינו אלא מנהג, ואפילו בפסוקי דזמרה אין מפסיקין לאמרו ... ומתקבל ואילך לא יענה אמן, כי אינה אלא מנהג.

שוע"ר סי' קכד

ח על כל ברכה שאדם שומע בכל מקום נוהגין לומר ברוך הוא וברוך שמו ... ומכל מקום, כיון שאינו אלא מנהג, ולא מתיקון חכמים, אין מפסיקין לאמרו בכל מקום שאסור להפסיק לדבר הרשות, אפילו במקום שמותר להפסיק לעניית אמן, כגון בפסוקי דזמרה.

אגרות קודש ח"ג אגרת תקו

שאלתי את פי כ"ק מו"ח אדמו"ר, ואמר לי, אשר בפסוקי דזמרה יאמרו כל נוסח הקדושה ומודים, אבל לא אמן שמתקבל ואילך.

ס' המנהגים חב"ד ע' 9

בפסוקי דזמרה (אם הגיע הש"ץ לאמירת קדושה, מודים וקדיש) מפסיקים לומר כל נוסח הקדושה (וכן ההוספה שמוסיפין בשבת וביום טוב בשחרית ובמוסף) ומודים, אבל לא אמן שמתקבל ואילך.

סיכום דיני הפסק בפסוקי דזמרה

הכלל הוא, שאף שבברכות קריאת שמע אין להפסיק אלא בדבר שהוא כמו דבר שבקדושה; בפסוקי דזמרה יש להפסיק אף בדבר שאינו כמו דבר שבקדושה, אבל עכ"פ הוא חובה. משא"כ בדבר שהוא רק מנהג, אין לענות אף בפסוקי דזמרה:

(א) בסי' נא ס"ג נתבאר שעונה אמן אחד סיום ברכת ברוך שאמר של הש"ץ, "לפי שגם אמן זה שבח הוא וכעין זמרה".

(ב) בסי' נא ס"ה נתבאר שכמו כן עונים אמן על כל הברכות, "לפי שאמן הוא גם כן שבח וכעין זמרה, אינו חשוב הפסק בפסוקי דזמרה".

(ג) אבל דוקא באמן של חובה ולא באמן של מנהג, כמבואר בסי' סו ס"ה (וכשמפסיק לברכו, לא יאמר רק ברוך ה' המבורך לעולם ועד, ולא נוסח יתברך וישתבח כו', שאינו אלא מנהג. ואפילו בפסוקי דזמרה אין מפסיקין לאמרו).

(ד) ולכן אין עונים ברוך הוא וברוך שמו, כמבואר בסי' קכד ס"ח (על כל ברכה שאדם שומע בכל מקום נוהגין לומר ברוך הוא וברוך שמו ... ומכל מקום, כיון שאינו אלא מנהג, ולא מתיקון חכמים, אין מפסיקין לאמרו בכל מקום שאסור להפסיק לדבר הרשות, אפילו במקום שמותר להפסיק לעניית אמן, כגון בפסוקי דזמרה).

(ה) וכן הוא באמן שמתקבל ואילך, כמבואר בסי' סו ס"ה (ומתקבל ואילך לא יענה אמן, כי אינה אלא מנהג). ולכן אין עונים אותו גם בפסוקי דזמרה, כמובא באגרות קודש ח"ג אגרת תקו (שאלתי את פי כ"ק מו"ח אדמו"ר, ואמר לי, אשר בפסוקי דזמרה יאמרו כל נוסח הקדושה ומודים, אבל לא אמן שמתקבל ואילך).

(ו) אבל עונים כל נוסח הקדושה, ולא רק קדוש ברוך וימלוד (גם מה שמוסיפים בשבת ויום טוב, כמבואר בסי' המנהגים ע' 9), ומודים, (ולא רק תיבות "מודים אנחנו לך" כבברכות קריאת שמע), כמובא לעיל מאגרות קודש.

(ז) ולענין פסוק ראשון של קריאת שמע עם הצבור, יובאו כמה דעות בסי' ס"ה ס"ב (קרא קריאת שמע ונכנס לבית הכנסת ומצא ציבור שקורין קריאת שמע צריך לקרות עמהם פסוק ראשון ... אבל אם הוא עסוק במקום שאינו רשאי לפסוק כגון מברוך שאמר ואילך לא יפסיק ... ויש אומרים דבפסוקי דזמרה יש להפסיק ... ולענין הלכה למעשה כסברא הגי', דבפסוקי דזמרה יש להפסיק).

(ח) גם באמצע ברכת ברוך שאמר, יש מתירים לענות כמו באמצע פסוקי דזמרה, כמבואר בסי' נא ס"ג וס"ה. אמנם נראית מסקנת רבינו (בשולי הגליון), שלא לענות אלא כמו בברכות קריאת שמע.

(ט) ולענין לבישת וברכת טלית, יתבאר בסי' נג ס"ג (מי שלא היה לו טלית עד שהגיע לישתבח, לא יברך על עטיפת ציצית בין פסוקי דזמרה לישתבח, ואין צריך לומר באמצע פסוקי דזמרה, מפני שאסור להפסיק מברוך שאמר עד סוף ישתבח אפילו לצורך מצוה ... אלא יברך בין ישתבח ליוצר, שאז מותר להפסיק לצורך מצוה). ובקצות השלחן סי' יח ס"ו הוסיף "והוא הדין לתפילין". וראה אהלי שם ח"ח ע' ר ואילך.

(י) ובמקום שאינו יכול להפסיק בין ישתבח ליוצר, כמו הש"ץ, יוכל לברך על הטלית גם בפסוקי דזמרה, כמבואר שם (במה דברים אמורים ביחיד אבל ש"ץ שלא הביאו לו טלית עד ישתבח, יתעטף ויברך קודם שיתחיל ישתבח, כדי שיאמר הקדיש מיד אחר ישתבח ולא יפסיק).

(יא) ולענין אמירת הלל עם הצבור, נתבאר בסי' תפח ס"ג (ומצוה מן המובחר לקרותו עם הציבור ... ומכל מקום אם הוא עומד לאחר ברוך שאמר בשעה שהציבור מתחילין ההלל, לא יפסיק לקרות עמהן באותן הימים).